

UNIVERSITY
OF ICELAND

Varför samarbete mellan hem och skola?

Kristín Jónsdóttir, docent
NOKO konferens, Hveragerði 16.9. 2022

SCHOOL OF EDUCATION

Islands Universitet

- Grundat 1911
- Stats universitet i hjärtat av Reykjavík
- En progressiv forskning- och undervisning institution som växer
- Universitetet har över 400 studieprogram som spannar flesta forskningsfält

Kristín Jónsdóttir

- Lärarinna, mamma och amma
- Ledare av fakultet som utbildar förskolelärare, grundskolelärare som specialiserar i undervisning av 1. – 4. klass, och skolledarna
- Forskning om relationen mellan hem och skola; föräldrar och lärare – och elever!
- Forskning om utveckling av läraryrket i Island –2019 fick vi nya lagar om lärarnas kompetens och utbildning

Matsedeln 14.30-16.00

- Varför samarbete, enligt forskningen?
- Covid pandemin har påverkat os
- Föräldrars inflytande och egenmakt - empowerment

Varför samarbete, enligt
forskningen?

Parents in education – Ernape konferens i Nijmegen i september 2022

Robert Serpell, Professor of Applied Developmental Psychology – University of Zambia

Hur ska vi definera föräldrars roll i barns utbildning?

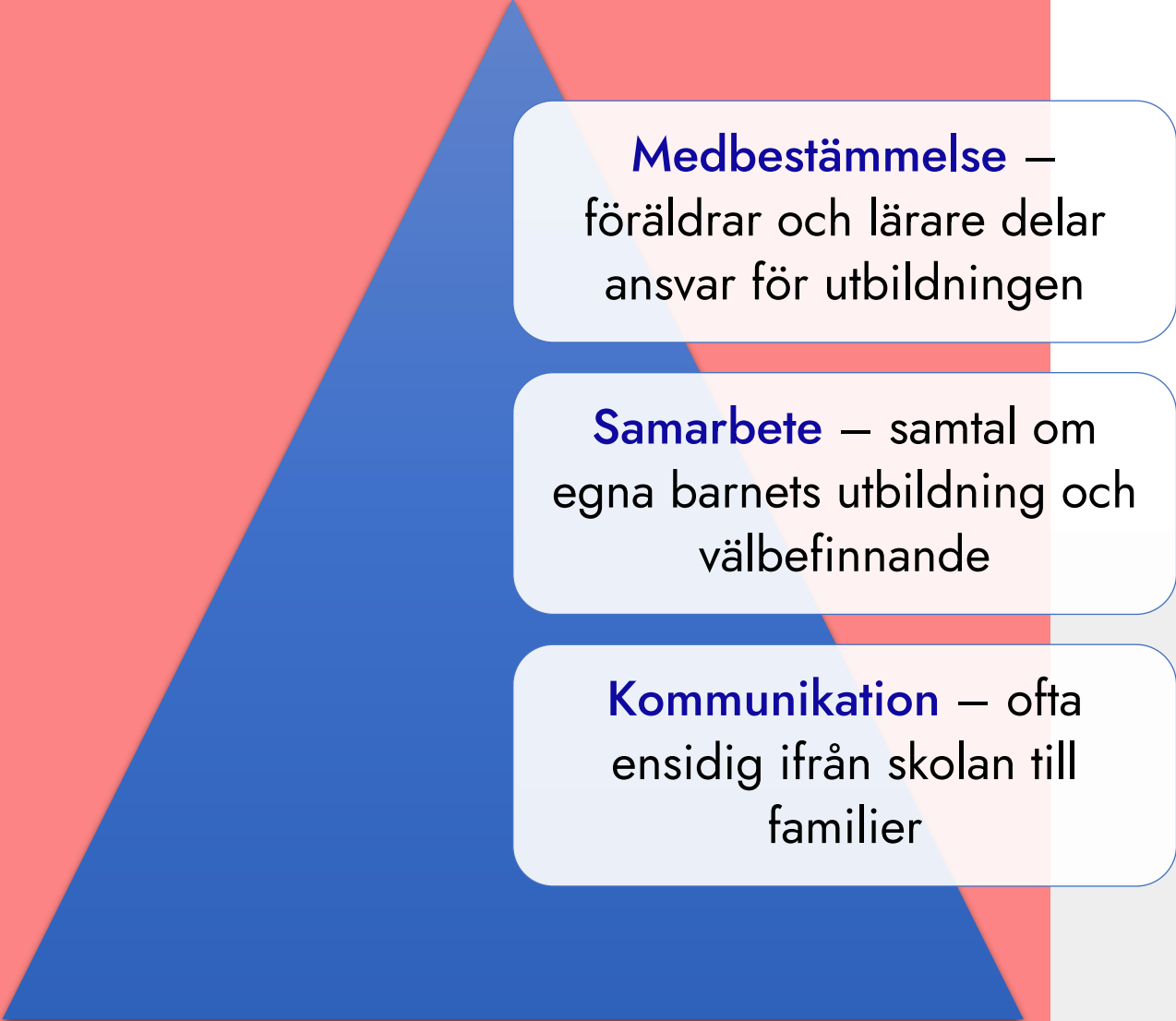
- **Modern** är barnets första lärare, innan det går till skolan
- **Familjen** kan bäst evaluera kvalitet i skolan och service till barn
- **Familjer och lokalsamhällen** behöver delta i beslut om hur man organiserar småbarns utbildning.

Kooperativ kommunikation – brobyggande

- Mer än tolerans för olikheter
- Samordning; erkännande av kompletterande styrkor
- Fusion; begrepp slås samman under en enande rubrik

Begrepp som verktyg på forskningsresultat

Medbestämmelse –
föräldrar och lärare delar
ansvar för utbildningen

Samarbete – samtal om
egna barnets utbildning och
välbefinnande

Kommunikation – ofta
ensidig ifrån skolan till
familier

Vilken roll spelar relationerna mellan hem och skolor i grundskolearbetet på Island?

- ... att beskriva vad som är utmärkande för relationen mellan hem och skola, samarbetet mellan föräldrar och lärare, samt föräldrarnas deltagande i skolarbetet.
- ... att titta på vad tonåringar tycker är önskvärt när det gäller föräldrarnas deltagande och hur deras önskemål skulle kunna tillgodoses.
- ... att belysa hur skolservice och sociala faktorer påverkar relationen mellan hem och skola samt föräldrars tillfredsställelse med skolarbetet.

Parental involvement in compulsory schools in Iceland (2018)

Influential factors behind parents' general satisfaction with compulsory schools in Iceland (2017)

Forskning att bygga på

- Föräldrarnas deltagande i skolverksamheten har en positiv effekt på barns akademiska prestationer och välmående (Desforges & Abouchaar, 2003; Hattie, 2009; Jeynes, 2005, 2011)
- Föräldrarnas bakgrund påverkar relationen till skolan
 - Utbildade föräldrar har lättare att delta i samarbetet än de med låg utbildning (Bæck, 2009)
 - "Akademisk socialisering" är det viktigaste; när föräldrar pratar med sina barn om hur viktigt det är att utbilda sig och vara duktig i skolan (Bæck, 2017)
- Föräldrar har en tendens att försöka anpassa sig till den sociala och kulturella strukturen i relationen mellan hem och skola, utan att försöka påverka den (Palludan, 2012)

Forskning i Norden

- Samma fasta element finns i förhållandet mellan hem och skolor, i väldigt olika skolor, från de yngsta årskurserna till slutexamen
(Dannesboe, Kryger, Palludan and Ravn, 2012)
- Föräldrarnas aktiva deltagande i skolaktiviteter anses vara nyckeln till barns framgång i skolan
(Böök & Perälä-Littunen, 2014)
- Den nordiska modellen; betoning på rättvisa och kvalitet i utbildningen (emphasis on equity and quality in education)
(Sahlberg, 2014)

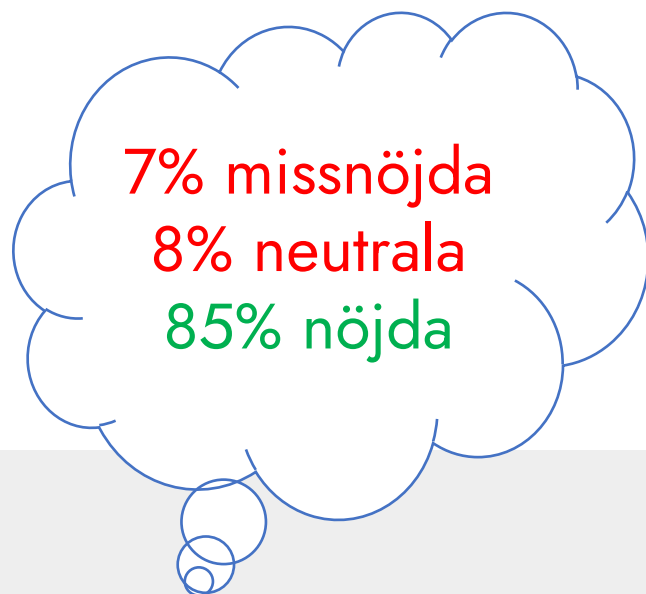

Vad påverkar föräldrarnas tillfredsställelse med skolan?

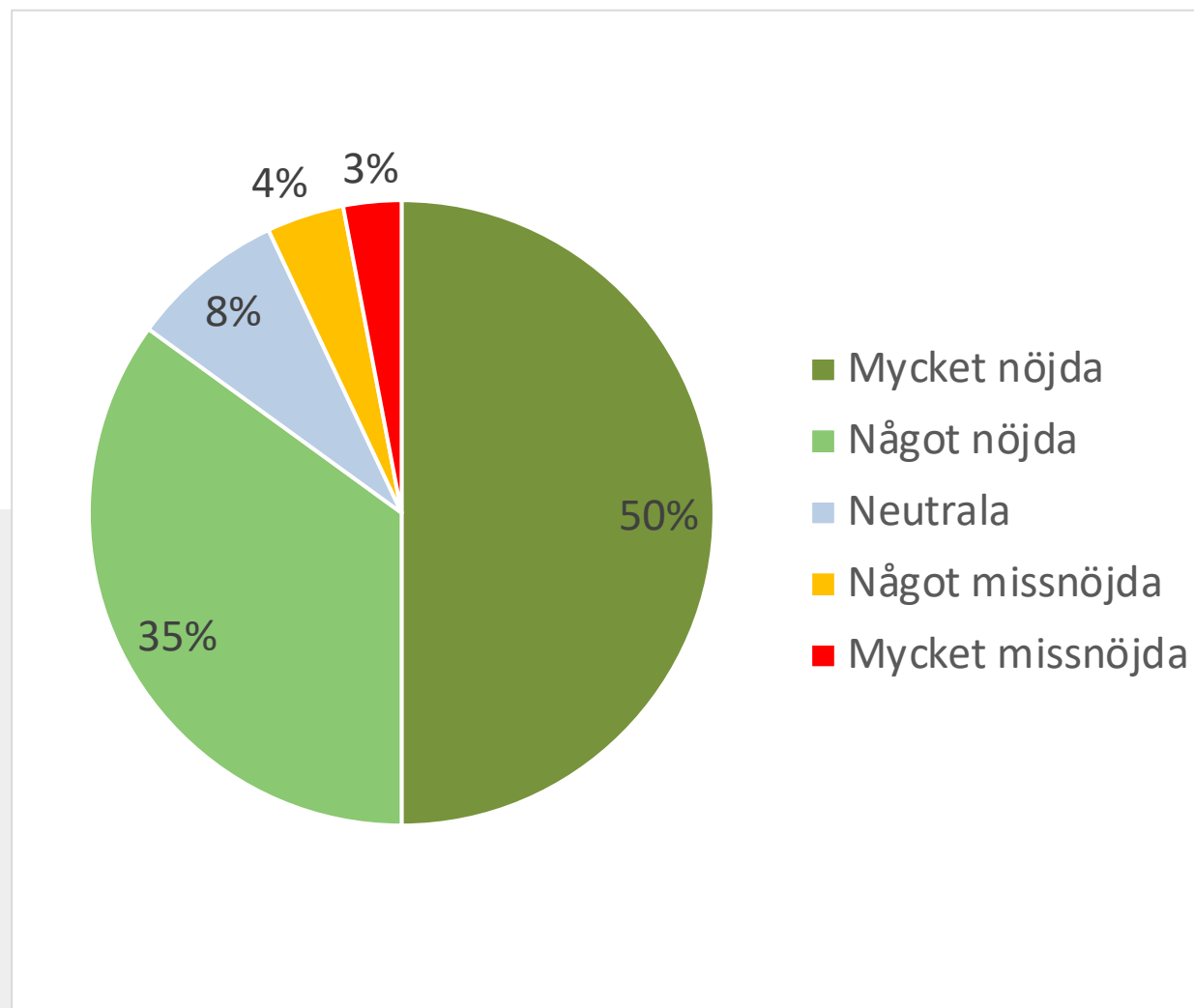
3. ... att belysa hur skolservice och sociala faktorer påverkar relationen mellan hem och skola samt föräldrars tillfredsställelse med skolarbetet.

- Varför är några föräldrar missnöjda?

Hur nöjda var föräldrar med skolarbetet?

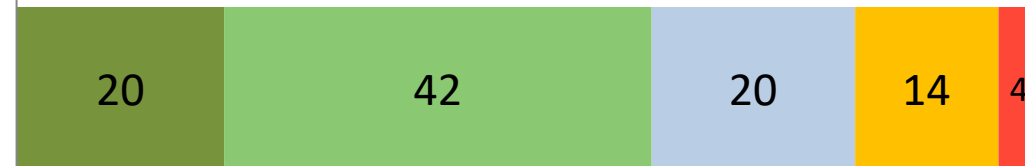

3481 föräldrar i 20 skolor som
hade 17% av eleverna inombords

Nöjda med skolan, enligt behov för speciellt stöd för sina barn i skolan

Får inte eller inte tillräckligt stöd

Med beteende- eller
inlärningssvårigheter och
får inget eller otillräckligt
stöd eller undervisning =
448 elever, 13 %

Tillräckligt stöd

Inget behov för stöd

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Sociala faktorer och skolfaktorer bakom föräldrars svar om de är nöjda eller missnöjda

Risken är större att ensamstående mödrar

- känner sig maktlösa
- får inte tillräckligt stöd till sina barn

Modell 1: Bakgrunden

Ålder

Barnets kön

Ensamstående
mamma

Utbildning

Modell 2: Skolan

Föräldrar
deltager i sociala
aktiviteter i
skolan

Inflytande på
skolans
målsättning och
värden

Modell 3: Barns trivsel

Barn klagar över
mobbing

Stöd som barn
behöver är inte
tillräckligt

Upsummering

- Välutbildade föräldrar ställer högre krav på skolan
- Deltagande i sociala aktiviteter i skolan har mindre effekt än förväntat
- Om barn inte trivs i skolan då växer föräldrarnas missnöje
 - ✓ Förebygga mobbning och träna vänskap
 - ✓ Snabba åtgärder när barn har beteende- eller inlärningssvårigheter
- Maktlöshet, grupper i utsatt position
 - ✓ Ensamstående mammor är mer benägna att vara i denna grupp än andra
 - ✓ Medvetenhet om utsatta grupper behöver ökas – respekt och varma samtal snarare än instruktioner
 - ✓ Lärarnas kompetens behöver förbättras

Vad påverkar mest föräldrars nöje
eller missnöje med grundskolan i din
omgivning?

Släng gärna in kommentarer, linkar,
bilder eller dikter på

<https://padlet.com/kjons/nokoisland>

2017: Lärarnas åsikter – är kommunikation med föräldrar en belastning eller ett stöd för dem?

Rekrytering och förbättring av grundskollärarnas arbetsmiljö, 2017

Fokusgrupps intervjuer med lärare i Reykjavík, om stressfaktorer:

- Svår kommunikation med föräldrar
- Disciplinfrågor och beteendeproblem
- Brist på stöd till elever med beteende- eller inlärningssvårigheter
- Undervisning av barn med utländsk härkomst

(Birna Sigurjónsdóttir, 2017)

Förslag 15 i rapporten

Tydligare kriterier för kommunikation med föräldrar

... det är väsentligt att varje skola har **tydliga regler** för kommunikation mellan skola och föräldrar, som säkerställer elevernas välmående **utan att störa** lärande och undervisning.

([Reykjavíkurborg, 2017](#))

Personskyddslagen 2019

GDPR General Data Protection Regulation

Covid pandemin och skolan

Island 2019: Hur var undervisningen och föräldrars deltagande i egna barns studier?

Skolledare var positiva i sina svar

- 92% av grundskolorna var öppna
- De organiserade närvaro (i mindre grupper) och online-undervisning

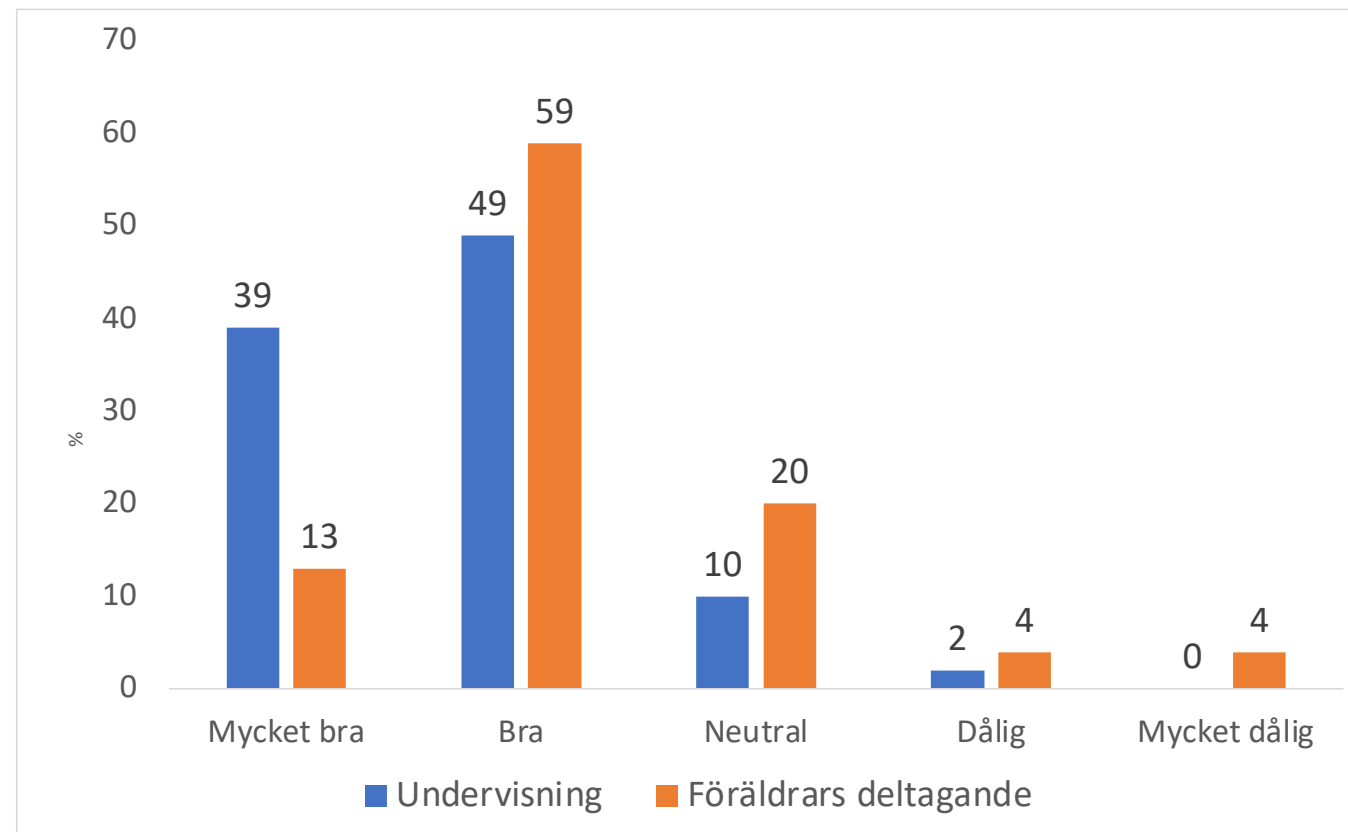
Elever som deltog sämre i skolarbetet än andra

- Barn med utländsk härkomst (40%)
- Barn med socialt svagt bakland (46%)

Vigten var på att upprätthålla undervisningen

- Mycket tid ägnades åt att förbereda undervisning, sprida information och kommunicera med föräldrar

Lärare upplevde mer stress än administratörer

41% av lärarna tyckte att föräldrars deltagande var bra, 9% mycket bra

Lärarna om relationer med föräldrar

- Vill du nämna något speciellt angående relationen till hemmen och elevernas lärande i hemmet?
 - Föräldrar är ibland aggressiva när det gäller tjänsten att svara på e-post och annat. Jag kollade mail 5 gånger om dagen...
 - Människor är mer positiva och artiga i sin interaktion med lärare.
 - Jag tror att detta på ett sätt har gett föräldrar mer insikt i sina barns lärande och gjort dem mer delaktiga.
 - Aktiva föräldrar hjälper till för mycket eller pluggar för eleverna.
 - Vissa hushåll hade förstås olika utmaningar, t.ex. ensamstående föräldrar, på elevernas hemmadagar ökade trycket på hemmet.

Upsumming ifrån Covid-forskningen 2019

- **Studiestödet** lades ner
- **Oro hos lärare** som var medvetna om sina elevers situation, mest oroliga över invandrabarnen
- Minskad skolarbete **ökar ojämlikheten**
Minskad skolgång och stängda skolor tenderar att ha den värsta effekten på de som är utsatta.
- Skolan måste ta **nya initiativ** till samarbete
 - Föräldrar till barn med utländsk härkomst har ibland mindre möjlighet att delta än infödda
 - Ibland blir **islandska som skolspråk** ett hinder
- Föräldrar måste få fler och olika projekt att delta i

háskólasetrí Vestfjarða, hrokañ sem mætir þeim sem íslensku og tækifærin sem felast í að breyta þessu. Að spennandi og soðin rófa er ekki gott hlutskipti.

VISIR.IS

Ég tala ekki gótt Íslensku - Vísir

Já, ég veit. Það á að segja „ég tala ekki góða íslensku“. Málið er

Känner du till exempel på att Covid har haft positivt inflytande på relationen mellan hem och skola?

Släng gärna in kommentarer, linkar, bilder eller dikter på

<https://padlet.com/kjons/nokoisland>

Föräldrars inflytande och egenmakt – empowerment

Egenmakt till föräldrar – kontroversiellt?

- Samarbete är förebyggande – har effekt också utanför skolan
 - Till nytta för alla barn i klassen, inte bara dem som har aktiva föräldrar
 - Den isländska modellen

- Ifrån föräldrars inflytande till föräldrars egenmakt
 - Positivt och eller negativt
 - Föräldrar tar initiativ i samarbetet med skolan, blir aktiva i målsättning och planering
 - Quasi-skolor i Polen
 - Konkurrens samhället: Föräldrar köper ytterligare, ofta privat utbildning, handledning eller examens-träning till sina barn, “diploma-cracy” (Edith Hooge, Ernape 2022)

Egenmakt till föräldrar – bidrag till en rättvisare värld?

- Pasi Sahlberg: Hjälper pandemin oss att göra utbildningen mer rättvis?
- ...om nuvarande socioekonomiska ojämlikheter åtgärdas tidigt, lär sig lärare och rektorer mer **självförtroende** för att leda skolor framåt i den post-pandemiska världen; och skolor och barn får stöd att bli mer **autonoma** i att leda och lära.
- Det kräver att både regeringsledare och **föräldrar förstår vad rättvisa i utbildning är** och varför det är en viktig del av inkluderande och högkvalitativ skolgång.

Relatera – lärare och invandrarföräldrar

tengjumst.hi.is

En webbplats för att stärka föräldrar i deras roller i utbildningen av sina grundskolebarn. Fyra videor, var och en på arabiska, isländska, polska och spanska, som ger vägledning om förhållandet mellan hem och skolor i det isländska samhället.

- Kommunikation och traditioner
- Barns studier och välbefinnande
- Lära att läsa och lästräning
- Rättigheter och skyldigheter

Fyra masterprojekt, av Dagmar Ólafsdóttir, Lára Bergljót Jónsdóttir, Stefanía Lára Ólafsdóttir och Valdimar Unnar Jóhannsson

Mina sluttankar — varför samarbete?

- Stödjer barnens välbefinnande i skolan
- Ger styrka till barnens lärande
- Förebyggande — också utanför skolan
- Alla föräldrar förtjänar egenmakt
- Skolan blir mer inkluderande om vi uppnår riktigt samarbete mellan föräldrar och lärare — och det bidrar till tröst och trivsel i hela samhället

Är det viktigt att styrka föräldrars
egenmakt i utbildningen?

Släng gärna in dina tankar på
<https://padlet.com/kjons/nokoisland>

Takk takk
Kristín Jónsdóttir, kjons@hi.is